

VAJA UJMA 2002

Ujma 2002 Exercise

Elza Majcen * UDK 351.862:614.8

Uvod

Na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije o pripravi in izvedbi vaje so Uprava RS za zaščito in reševanje, Uprava za obrambo Ljubljana in občina Logatec 20. aprila 2002 na območju Logatca organizirale skupno zaščitno-reševalno vajo Ujma 2002.

Zakaj je bila vaja Ujma 2002 organizirana prav na območju ljubljanske regije? V spomin in opomin na daljni leti 1924 in 1926, ko se je nad Polhograjskimi Dolomiti utrgal oblak in je vodna ujma uničila več vasi ter povzročila veliko škodo na infrastrukturi, pa tudi zato, ker je ljubljanska regija poplavno ogrožena. Poplave se v nekaterih predelih pojavljajo skoraj vsako leto, ponekod celo večkrat na leto. Najpogostejše so v spomladanskem in jesenskem času, poleti pa se pojavljajo vročinske nevihte s točo in nalivi. Ob večjih poplavah lahko pride tudi do verižnih nesreč, kot so izlitja nevarnih snovi iz sodov in druge neustrezno zaščitene embalaže, plazovi in s tem zajezitev strug vodotokov, motnje v cestnem prometu. Po grobih ocenah bi poplave s povratno dobo 20 let v ljubljanski regiji ogrozile 80 naselij, kjer živi približno 5000 prebivalcev.

Za zmanjšanje posledic poplav na določenih območjih sta v ljubljanski regiji zgrajena dva večja zadrževalnika (Mareke v občini Logatec in Prigorica v občini Ribnica). Zadrževalnik Mareke na Reki pri Logatcu spada glede na gradbeno površino in prostornino zajezene vode med visoke pregrade. Namen pregrade je zadrževanje visokih voda, ki so prej v občini povzročale velike težave. V dolini pod pregrado je področje zelo naseljeno, saj tu ležita Gornji in Dolnji Logatec, poleg tega pa potekajo tudi pomembne komunikacije. Pregrade, ki ležijo gorvodno od naseljenih področij, pa vedno predstavljajo nevarnost za prebivalstvo in objekte pod njimi. Ob porušitvi pregrade vdere voda iz akumulacije po dolini navzdol v obliki vala s skoraj navpičnim čelom, ki se lahko širi s hitrostjo več deset kilometrov na uro. Njegova višina in hitrost pa se z oddaljenostjo od pregrade naglo manjšata. Ob porušitvi pregrade v Logatcu bi bil poplavljen velik del hiš v Gornjem in Dolnjem Logatcu, pa tudi prometnice. Po izdelanih izračunih FAGG za trenutno delno porušitev, ko naj bi v pregradi nastala trapezna odprtina, bi čelo vala prve hiše v Gornjem Logatcu doseglo v približno 8 minutah, do

Dolnjega Logatca pa bi val potreboval 26 minut. Najbolj ogrožene bi bile hiše v zaselku Brod, in sicer v pasu 50 m levo in desno od Logaščice. Hiše bi bile poplavljene do 2 m višine. Poleg gospodarske škode ob porušitvi obstaja ponekod tudi nevarnost človeških žrtev (slika 1).

Namen in cilji vaje

Namen vaje Ujma 2002 je bil preizkusiti in preveriti temeljne predpostavke in načela zaščite, reševanja in pomoči ob ujmi, ki ima zaradi porušitve visoke pregrade za posledico poplave, zemeljske plazove in poplavni val.

Glavni cilj vaje je bil izboljšati pripravljenost državnih organov, lokalnih skupnosti, gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij ter prebivalcev za obvladovanje razmer na poplavljenih območjih ob ujmi in visokem valu zaradi porušitve visoke pregrade. V Republiki Sloveniji je 31 zadrževalnikov, od tega jih ima 28 značilnost visoke pregrade in predstavljajo potencialno nevarnost zaradi visokega vala. Eden od ciljev vaje je bil tudi izdelava vzorčnega načrta zaščite in reševanja ob porušitvi pregrade. Načrt je bil poslan vsem občinam v Sloveniji, ki imajo na svojem območju take pregrade, kot pripomoček pri izdelavi lastnih načrtov.

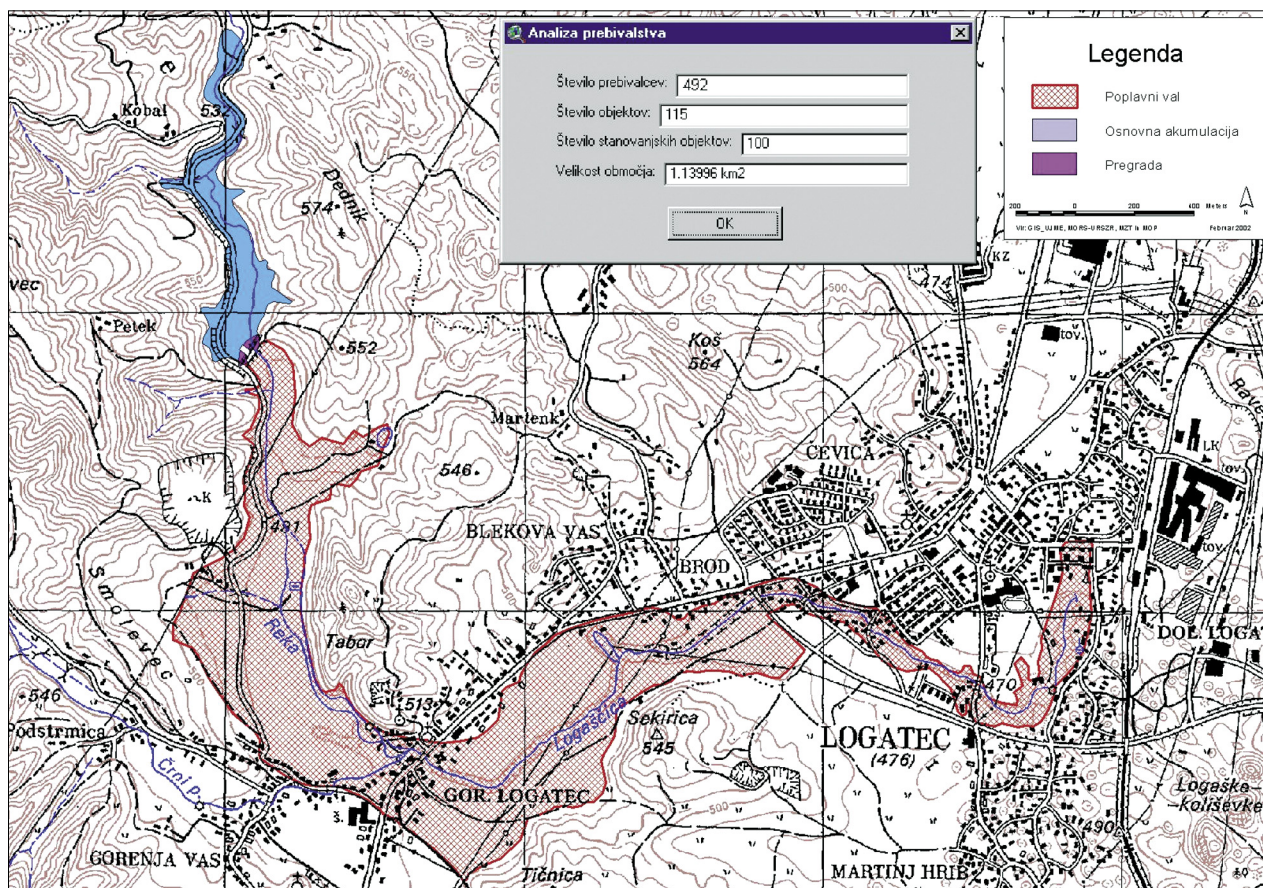
Z analizo postopkov in ukrepov na vaji je bilo treba ugotoviti morebitne pomanjkljivosti v sistemu obveščanja, v usklajenosti načrtov zaščite in reševanja na vseh ravneh, v ocenah ogroženosti, v usposobljenosti pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč, v opremljenosti in s temi ugotovitvami nadgraditi oz. dopolniti obstoječe dokumente.

Zamisel in predpostavka

Vaja Ujma 2002 je bila izvedena na območju občine Logatec. Načrtovana je bila kot dvodelna, poučna in praktična vaja Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč. V prvem delu je bila 13. aprila 2002 izvedena štabna vaja. Vadbenci so bili štab CZ občine Logatec, štab CZ za ljubljansko regijo in regijski center za obveščanje. Štaba sta ob sodelovanju centra za obveščanje preigrala postavljeno predpostavko vaje in pri tem obdelala različne postopke in ukrepe.

Drugi del vaje, ki je bil namenjen ogledu javnosti, je bil izveden 20. aprila 2002. V uvodnem delu, ki je potekal v dvorani, je bila predstavljena ogroženost ljubljanske

* Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, Izpostava Ljubljana, Kardeljeva ploščad 21, Ljubljana, elza.majcen@urszr.si

Slika 1. Prikaz zadrževalnika Mareke in poplavljenega območja ob porušitvi pregrade

Figure 1. Diagram of Mareka reservoir and the flood area if the barrier is breached

regije in občine Logatec, vključevanje Slovenske vojske v sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter poročanje regijskega in občinskega poveljnika CZ o sprejetih ukrepih na štabni vaji. Praktični prikazi različnih oblik in tehnik zaščite, reševanja in pomoči pa so bili izvedeni na širšem območju Logatca.

Vaja je bila pripravljena ob predpostavki, da so nad srednjo in južno Evropo vremenske razmere izredno neugodne, saj traja deževno obdobje s prekinitvami že 15 dni. Poplavljeni so začele naše največje reke, zato je poveljnik CZ Republike Slovenije odredil aktiviranje regijskih štabov CZ za ljubljansko, vzhodno- in zahodno-štajersko regijo ter dela državne enote za hitre intervencije za pomoč na območju celjske regije. Vlada Republike Slovenije je zaradi težkega stanja v državi naložila Ministrstvu za obrambo, da v zaščito, reševanje in pomoč vključi tudi sile Slovenske vojske.

V ljubljanski regiji so v več občinah reke prestopile bregove. Poplave so bile v Kamniku, Lukovici, Domžalah, Dolu pri Ljubljani, Litiji in Logatcu. Ujma je najbolj prizadela občino Logatec, kjer so se pojavile obsežne poplave in zemeljski plazovi, prišlo pa je tudi do porušitve visoke pregrade suhega zadrževalnika. Treba je bilo zgraditi nasip z vrečami, s pomočjo kinologov poiskati pogrešane v plazu, nuditi medicinsko pomoč poškodovanim, organizirati nujni prevoz s helikopterjem, oskrbeti prebivalce s pitno vodo in nadzorovati njeno kakovost, izvesti evaku-

cijo ogroženega prebivalstva in v zvezi z njo vse aktivnosti glede sprejema in oskrbe, evakuirati ogrožene na težko dostopnem kraju s pomočjo helikopterjev, odstraniti neeksplozivno ubojno sredstvo ter postaviti začasni most na predhodno utrjenem zemljišču.

Priprave na vajo

Priprave na vajo so potekale sočasno in usklajeno na lokalni in državni ravni. Gospodarske družbe, zavode in druge organizacije občine Logatec, ki so sodelovali v vaji, ter priprave regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč je usmerjala in usklajevala operativna skupina Uprave za obrambo Ljubljana. Sodelovanje s Slovensko vojsko pa je koordiniralo vodstvo vaje. Pogoj za učinkovitost sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je pravilno načrtovanje, zato je bila v pripravah na vajo pomembna naloga tudi dopolnitev občinskega načrta zaščite in reševanja ob porušitvi visoke pregrade suhega zadrževalnika Mareke in izdelava vzorčnega načrta.

Operativna skupina je pripravila scenarij vaje, celovit pregled potrebnih materialno-tehničnih sredstev in storitev, nujnih za izvedbo vaje in oceno potrebnih finančnih sredstev. Večina materialno-tehničnih sredstev je bila zagotovljena iz sredstev Uprave za obrambo Ljubljana ter Uprave RS za zaščito in reševanje, določene storitve in sredstva pa je bilo treba najeti oz. kupiti.

Zap. št.	Enota/slужba	Število udeležencev
1.	Štab CZ za ljubljansko regijo	8
2.	Štab CZ občine Logatec	7
3.	Tehnično-reševalna enota ljubljanske regije, 2 oddelka	16
4.	Tehnično-reševalna enota ljubljanske regije, ekipa za reševanje na vodi	6
5.	Tehnično-reševalna enota občine Logatec, 2 oddelka	19
6.	Regijska enota kinologov	16
7.	Pripadniki Civilne zaščite za prvo pomoč občine Logatec	10
8.	Ekipa za nujno medicinsko pomoč ZD Logatec	3
9.	Voznik reševalnega vozila	1
10.	Imitatorji poškodovanih	3
11.	Regijski oddelek za RKB-izvidovanje	7
12.	Poverjenik CZ občine Logatec	1
13.	Pripadniki PGD Gornji in Dolnji Logatec	13
14.	Pripadniki regijske enote za varstvo pred NUS Ljubljana	4
15.	Pripadnik regijske enote za varstvo pred NUS Postojna	1
16.	Pripadniki 14. inženirskega bataljona Slovenske vojske	28
17.	Pripadniki 15. brigade vojnega letalstva	7
18.	Pripadniki GRS, postaja Ljubljana	3
19.	Pripadniki Območnega združenja Rdečega križa Logatec	2
20.	Predstavniki Centra za socialno delo Logatec	1
21.	Ekipa za postavitve šotorišč - taborniki občine Logatec	10
22.	Delavci regijskega centra za obveščanje	9
23.	Inštruktor za uporabo naprave Valostop	1
24.	Usmerjevalci prometa in redarji	6
25.	Predstavniki policije	5
26.	Dežurni na delovnih točkah	5
27.	Delavci javnih del	9
28.	Vozniki kombiniranih vozil za prevoz MTS in pripadnikov	3
29.	Spremljevalci v avtobusih	4
	skupaj	208
Preglednica 1.	Pregled sodelujočih enot, služb in štabov Civilne zaščite ter drugih organov in organizacij na vaji	
Table 1.	Overview of units, services and Civil Protection headquarters, as well as other bodies and organisations participating in the exercise.	

Za izvedbo vaje je bil izdelan elaborat, načrti delovanja posameznih izvajalcev, pripravljene so bili operativni načrti delovanja na delovnih točkah in pregledne skice.

Priprave so se začele že v poletnih mesecih leta 2001, ko je bila izbrana lokacija, sklenjeni dogovori z glavnimi izvajalci v občini in drugimi nosilci nalog, ki so bili določeni v predpostavki vaje. Scenarij vaje je bil januarja 2002 predstavljen vodstvu in vsem sodelujočim v občini Logatec. Zbrani in obdelani so bili podatki za izdelavo računalniške predstavitev vaje, pridobljeni so bili podatki o suhih zadrževalnikih v Sloveniji, predvsem o suhem zadrževalniku Mareke, izvedeno je bilo usposabljanje regijske in občinske tehnično-reševalne enote za uporabo naprave Valostop, pripravljeno je bilo informativno gradivo za ogrožene prebivalce in udeležence vaje. Izdelana je bila celovita grafična podoba vaje in načrt informiranja javnosti.

13. aprila 2002 je bil opravljen ogled lokacij s poveljniki sodelujočih enot in njihovimi namestniki.

Potek vaje

Štabna vaja

Na štabni vaji 13. aprila 2002 so sodelovali: štab CZ za ljubljansko regijo, štab CZ občine Logatec, župan Občine Logatec ter regijski center za obveščanje, ki je za čas vaje podvojil izmeno. Vajo so spremljali inšpektorji Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Oba štaba sta spremljala stanje v občini oz. regiji in sprejemala ukrepe glede na scenarij za obdobje 5 dni. Štabna vaja je potekala s preigravanjem različnih situacij po posameznih dnevih. Komuniciranje med štaboma je potekalo s pomočjo Regijskega centra za obveščanje Ljubljana, prek radijskih zvez, telefaksa in po telefonu.

Poročanje poveljnikov CZ občine in regije ter praktični prikazi zaščite, reševanja in pomoči

Drugi del vaje, ki je bil namenjen ogledu javnosti, je bil izveden 20. aprila 2002 na območju občine Logatec. Udeleženci vaje so se zbrali pred Narodnim domom v Dolnjem Logatcu. Pred dvorano so bili postavljeni panoji, ki so prikazovali ogroženost občine Logatec pred poplavami, vključevanje Slovenske vojske v sistem zaščite in reševanja, izdelke šolske mladine o poplavah ter program ogleda.

V uvodu je bila predstavljena ogroženost ljubljanske regije in občine Logatec pred poplavami, oblike vključevanja Slovenske vojske v sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter poročanje regijskega in občinskega poveljnika o sprejetih ukrepih na štabni vaji.

Prikazi različnih oblik in tehnik zaščite, reševanja in pomoči so bili na širšem območju občine Logatec. Na petih

Slika 2. Polnjenje vreč s peskom s pomočjo naprave Valostop (foto: J. Oražem)
 Figure 2. Filling sandbags using the Valostop machine (photo: J. Oražem)

delovnih točkah sta se poskušali prikazati obsežnost in raznolikost nesreče ob ujmi, ki ima za posledice zemeljske plazove, moteno oskrbo s pitno vodo, poplave, porušitev pregrade, evakuacijo in nastanitev prebivalcev. Komentarji Jožeta Logarja in pojasnila vodij intervencij so poleg praktičnih prikazov dodatno pripomogli, da je bilo obiskovalcem predstavljeno celovito delovanje sistema zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah. Delovanje enot in služb so na vseh delovnih točkah spremljali tudi inšpektorji Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Praktični del vaje se je začel s preletom helikopterja nad poplavljenim območjem v občini Logatec, v katerem so sodelovali župan občine, regijski in občinski poveljnik CZ. Ostali udeleženci so se z avtobusi odpeljali na prvo delovno točko.

Na visoki pregradi suhega zadrževalnika Mareke je bilo zagotovljeno osvetljevanje pregrade s stolpom KIRSCH in dežurstvo dveh pripadnikov CZ občine Logatec. Naraščajoča voda v zadrževalniku je ogrožala cesto, ki sta jo tehnično-reševalni enoti občine in regije poskušali zavarovati z gradnjo nasipa. Pri delu sta enoti uporabljali napravo Valostop in posebne dvojčične vreče. Pripadniki so na dveh lokacijah prikazali več oblik postavitve nasipov s pomočjo naprave za polnjenje vreč s peskom in lesa. (slika 2, slika 3, slika 4)

Slika 3. Gradnja nasipa – vodne pregrade (foto: J. Oražem)
 Figure 3. Constructing embankments as water barriers (photo: J. Oražem)

Slika 4. Gradnja nasipa s pomočjo lesa in delovnih strojev (foto: J. Oražem)
 Figure 4. Constructing embankments using wood and machinery (photo: J. Oražem)

Zaradi razmočenosti tal se je nad cesto utrgal zemeljski plaz in pokopal več delavcev, ki so čistili cesto in nanose zemlje. Pogrešane zaradi zemeljskega plazu je iskala regijska enota kinologov z reševalnimi psi. Kinologe so spremljali pripadniki tehnično-reševalne enote občine, ki so pomagali odkopati ponesrečene, ko je pes določil njihov položaj. Pripadniki ekipe za prvo pomoč pa so ponesrečenim nudili prvo pomoč še pred prihodom reševalne službe. (slika 5, slika 6)

Slika 5. Zemeljski plaz in reševanje zasutih je bilo prikazano v bližnjem peskokopu (foto: J. Oražem)
 Figure 5. A landslide and rescuing people buried was demonstrated in a nearby sand quarry (photo: J. Oražem)

Slika 6. Reševalni pes med nalogo (foto: J. Oražem)
 Figure 6. Rescue dogs at work (photo: J. Oražem)

Tri poškodovane, ki so bili realistično maskirani (odprti zlom goleni, vrezina na podlahti s hudo krvavitvijo in zlom hrbtenice v ledenem delu), je oskrbela ekipa za nujno medicinsko pomoč Zdravstvenega doma Logatec. Reševalno vozilo je bilo najeto, saj Zdravstveni dom razpolaga le z enim reševalnim vozilom, ki je bilo na razpolago za dejanske nujne primere.

Na tretji lokaciji so učenci osnovne šole izvedli evakuacijo. Pripadniki PGD Gornji Logatec so skrbeli za polnjenje hidrokonta in pregled objektov po izvedeni evakuaciji. Regijska enota za RKB-izvidovanje je nadzorovala kakovost pitne vode. Sodelovali so še pripadniki regijske ekipe za reševanje na vodi, v sestavi tehnično-reševalne

enote, pripadniki gorske reševalne službe, ki so s pomočjo helikopterja izvedli reševanje s strehe, ekipa Zdravstvenega doma Logatec, ki je pripravila ponesrečenca za nujni prevoz s helikopterjem, in pripadniki 15. brigade vojnega letalstva, ki so sodelovali z dvema helikopterjema ter opravili reševanje s strehe, nujni prevoz poškodovanega in evakuacijo večjega števila oseb s težko dostopnega območja. (slika 7, slika 8, slika 9, slika 10)

Ker je poplavni val pri naselju Brod podrli most in s tem pretrgal pomembno povezavo proti avtocesti, so pripadniki 14. inženirskega bataljona Slovenske vojske postavili težki lansirni most, dan pred vajo pa so za utrditev travnatega terena položili plošče Umtech. (slika 11, slika 12)

V neposredni bližini podrtega mostu je deroča voda naplavila večje eksplozivno sredstvo, ki so ga po predpisih, z ustrezno zaščitno opremo, odstranili pripadniki regijske enote za varstvo pred NUS. Ker je šlo za veliko neeksplodirano ubojno sredstvo, je pomagalo tudi specialno vozilo Unimog, ki je dvignilo sredstvo in ga varno prepeljalo na mesto za uničenje. (slika 13, slika 14)

Območje je preletelo vojaško letalo Pilatus PC 6, ki je namenjeno tudi za zaščito, reševanje in pomoč ob naravnih in drugih nesrečah. Prisotni so bili seznanjeni z uporabo in lastnostmi letala. Letalo je odvrгло letake za informiranje prebivalcev o vaji.

Evakuacijsko sprejemališče je bilo postavljeno na ploščadi pred knjižnico v Dolnjem Logatcu. Postavljena sta bila dva

Slika 7. Nadzor nad kakovostjo pitne vode je izvajala regijska enota za RKB izvidovanje (foto: J. Oražem)

Figure 7. Supervising drinking water quality by the regional unit for CRB detection (photo: J. Oražem)

Slika 8. Reševanje s strehe »vitlanje« s pomočjo helikopterja SV in pripadnikov GRS (foto: J. Oražem)

Figure 8. Saving people from rooftops - a Slovenian Armed Forces helicopter and mountain rescue forces winch them to safety (photo: J. Oražem)

Slika 9. Nujni prevoz ponesrečenca s helikopterjem SV (foto: J. Oražem)

Figure 9. Emergency transport of victim by Slovenian Armed Forces helicopter (photo: J. Oražem)

Slika 10. Hidrokont s pitno vodo, za katerega so skrbeli domači gasilci (foto: J. Oražem)

Figure 10. Stand pipe with drinking water provided by fire-fighters (photo: J. Oražem)

Slika 11. Postavitev lansirnega mostu s strani 14. inženirskega bataljona SV (foto: J. Oražem)

Figure 11. The 14th Engineering Battalion Slovenian Armed Forces launching a foldable bridge (photo: J. Oražem)

Slika 12. Preizkus trdnosti postavljenega mostu (foto: J. Oražem)

Figure 12. Testing the bridge's stability (photo: J. Oražem)

Slika 13. Odstranjevanje nevarne najdbe (foto: J. Oražem)

Figure 13. Removing hazardous finds (photo: J. Oražem)

Slika 14. Preventivni pregled območja z detektorjem kovin (foto: J. Oražem)

Figure 14. Preventive checks using a metal detector (photo: J. Oražem)

petčlenska šotora in en dvočlenski šotor s pripadajočo opremo. Šotore je postavila občinska enota za postavitev začasnih prebivališč.

Pripadnice Območnega združenja Rdečega križa in Centra za socialno delo so opravljale vse postopke od sprejema, popisa prebivalcev, ugotavljanja stanja, priprave zahtevkov za pomoč, nudenja prve in psihološke pomoči ...

Zaključek vaje

Po končani vaji je bil pred Narodnim domom zbor vseh enot, ki so sodelovale v vaji. Poveljnik CZ RS Miran Bogataj se je zahvalil sodelujočim za njihov prispevek k uspešni izvedbi aktivnosti. Vodstvo vaje, občinski in regijski štab, poveljniki CZ države, ljubljanske regije in občine Logatec, poveljniki enot in služb so po zboru opravili analizo vaje, ki jo je vodil poveljnik CZ za ljubljansko regijo mag. Franc Kraljič. Poveljnika CZ regije in občine sta poročala o poteku štabne vaje in prisotne seznanila z bistvenimi ugotovitvami. O izvajanju nalog na posameznih delovnih točkah na vaji so poročali vodje intervencij oz. poveljniki enot. Naloge na delovnih točkah so se izvajale po scenariju in brez večjih težav. Udeležba pripadnikov CZ in ostalih izvajalcev na vaji je bila 98-odstotna, pripravljenost in usposobljenost za delo pa zelo dobra. Uspešno so bila uporabljena vsa predvidena materialno-tehnična sredstva.

Ugotovitve in predlogi

- Scenarij je predvideval več različnih nesreč in dogodkov, ki lahko spremljajo naravno nesrečo, kot je ujma. Vaja je bila velik izziv za organizatorje, ker je bilo treba v celoto povezati vsebinsko in organizacijsko različne sestavne dele, da je bila vaja izpeljana v sprejemljivem časovnem obsegu in je hkrati prikazala obsežnost posledic ujme, ki lahko prizadene katerokoli območje v Sloveniji. Potrebna je bila vključitev velikega števila ljudi, usposobljenih za različne vrste reševanja in pomoči, kakor tudi uporaba ustreznih materialno-tehničnih sredstev.

- Pri izvedbi štabne vaje in pri praktičnih nalogah se je pokazala usklajenost dela in medsebojno sodelovanje različnih struktur, ki delujejo v sistemu zaščite in reševanja. Dobro je delovalo vodenje, kakor tudi sodelovanje med enotami CZ lokalne skupnosti in državnimi (regijskimi) enotami. V izvajanje nalog zaščite in reševanja je bila uspešno vključena Slovenska vojska s svojimi silami in materialno-tehničnimi sredstvi, kar je potrdilo, da bo tovrstno sodelovanje vse bolj pomembno tudi v prihodnje.
- Vaja je bila poučna za tiste, ki so jo pripravljali in v njej aktivno sodelovali, kot tudi za tiste, ki so si jo le ogledali. V nekajmesečnih pripravah so se v delo vključile zelo široke strukture državnih organov in organizacij, gospodarskih družb, sil za zaščito, reševanje in pomoč, humanitarnih organizacij ..., tako na ravni občine kot tudi države.
- Vaja je bila medijsko dobro pokrita, tako s strani lokalnih kot tudi državnih medijev. Odmevi na vajo so bili izredno pozitivni.
- 14. inženirski bataljon SV je opravil tudi testiranje plošč UMTECH, ki zdržijo 20-tonsko obremenitev. Po postavitvi mostu in dvigu plošč ni bilo škode na zemljišču, zato se uporaba plošč priporoča tudi pri naslednjih podobnih akcijah.
- Pri pripravah na vajo je zelo pomembno tudi pravilno načrtovanje finančnih sredstev in zagotavljanje materialno-tehničnih sredstev in storitev. Na Upravi za obrambo Ljubljana je bil izdelan finančni načrt in pregled potrebnih materialno-tehničnih sredstev. Pri zagotavljanju predračunov in kasnejši realizaciji naročil je prišlo tudi do sprememb, ki so pomenile neskladje naročilnic z izdanimi računi. Usklajevanje je povzročilo precej dodatnega dela in skrbi. Do teh napak oz. pomanjkljivosti je prišlo predvsem zaradi slabšega poznavanja postopkov, zato je prava umetnost združiti organizacijsko in operativno naravnost ter potrebno računovodsko natančnost.
- Zelo pomembno je tudi dobro obveščanje prebivalstva. Vsako gospodinjstvo je od občine prejelo obsežno informacijo o sami vaji, o ukrepanju ob poplavih, o alarmiranju. Prebivalci na območju,

ogroženem zaradi poplavnega vala, pa so poleg splošnih napotkov prejeli še izvleček iz občinskega načrta, v katerem so opredeljeni alarmiranje, poti umika na varna območja, evakuacijska sprejemališča in lokacije za postavitev hidrokontov ob moteni oskrbi s pitno vodo, ki je pogost spremljevalec poplav.

- Pri načrtovanju podobnih vaj je treba nameniti večjo pozornost štabnemu delu. Na štabni vaji se je pokazalo, da so manjši štabi precej neizkušeni in se ne znajdejo ob večjem pritisku zaradi stopnjevanja števila dogodkov. Štabne vaje v obliki različno zahtevnih simulacij, na katerih bo simuliran pritisk medijev, sočasno z velikim številom dogodkov, ki jih morajo posamezni štabi reševati, bi morale postati redna oblika usposabljanja.
- V usposabljanje tehnično-reševalne enote je treba vključiti več praktičnega usposabljanja, da bi bili pripadniki usposobljeni za delo z orodji, ki so del skupne opreme.
- Tudi v prihodnje je treba načrtovati izvajanje zaščitno-reševalnih vaj, saj je to najboljši način preverjanja organiziranosti in usposobljenosti sil in sredstev za ukrepanje ob nesrečah. Je pa tudi dober način preverjanja delovanja celotnega sistema zaščite in reševanja, ki se ga lahko izboljšuje in nadgrajuje prav na podlagi pridobljenih izkušenj in z odpravljanjem ugotovljenih pomanjklivosti.
- Vajo so v vseh segmentih spremljali inšpektorji Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Po njihovi oceni je bila praktična vaja štabov, enot in služb Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč izvedena brezhibno, na visokem strokovnem nivoju in ocenjena po posameznih elementih z oceno odlično.

Sklepne misli

Izvedena vaja je dosegla temeljni cilj in pokazala, da je treba za učinkovitost zaščite in reševanja upoštevati vse dejavnike, od ustreznega načrtovanja in preventivnega delovanja do pravočasne izvedbe ukrepov z uporabo

usposobljenih sil za zaščito, reševanje in pomoč na vseh ravneh in ob sodelovanju različnih struktur: vojske, humanitarnih organizacij, zdravstva, policije, Centrov za socialno delo...

Z večjim upoštevanjem poplavnih območij pri prostorskem načrtovanju, s celovitim urejanjem voda, zagotavljanjem večje protipoplavne varnosti predvsem z zadrževanjem voda in z ureditvijo osnovnega odvodnjavanja na najbolj ogroženih območjih ter z rednim vzdrževanjem že zgrajenih objektov so sredstva, vložena v ta namen, hitro povrnjena, hkrati pa je za sanacijo škode po poplavah potrebnega manj denarja.

Vse ugotovitve, vprašanja in spoznanja, do katerih smo prišli pri pripravah, v štabni vaji in pri izvajanju praktičnih prikazov, služijo za nadgradnjo dosedanjih izkušenj. In s tem je bil naš cilj v celoti dosežen.

Viri in literatura

1. Poročilo o skupni vaji Ujma 2002, Vodstvo vaje, Ljubljana, junij 2002.
2. Elaborat za izvajanje vaje Ujma 2002, Vodstvo vaje, Ljubljana, marec 2002.
3. Načrt zaščite in reševanje ob poplavah v ljubljanski regiji, Štab CZ za ljubljansko regijo, Ljubljana, december 1999.
4. Ocena ogroženosti pred poplavami v ljubljanski regiji, Štab CZ za ljubljansko regijo, Ljubljana, december 1999.
5. Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (UR. I. RS, št. 64/94, št. 87/01).
6. Navodilo o vajah v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, št. 017-04-4/2002-2 z dne 19. 3. 2002.
7. Sklep Vlade Republike Slovenije o pripravi in izvedbi vaje Ujma 2001, številka 812-04/2001-2 z dne 7. 6. 2001.
8. Sklep Vlade Republike Slovenije o spremembi sklepa o pripravi in izvedbi skupne vaje Ujma 2001, številka 812-04/2001-2 z dne 16. 10. 2001.